

अध्याय - 9 | ईशः कुत्रास्ति

QUIZ-01

1. ईशः कुत्र अस्ति? इति प्रश्नस्य मुख्यार्थः कः?

- A. ईशस्य अवस्थां जिज्ञासितुम् B. ईशस्य नाम जानातुम्
C. ईशस्य कृत्यं पश्यितुम् D. ईशस्य वस्त्रं पृच्छितुम्

(A)

स्पष्टीकरणम् : "ईशः कुत्रास्ति?" इति प्रश्नः ईशः कुत्र स्थितः इति जिज्ञासाम् अभिव्यञ्जयति।

2. ईशः अस्मिन्पृथिव्यां किं प्रकारेण दृश्यते?

- A. सदा स्पष्टः B. केवलं ध्यानतः
C. अदृश्यः किन्तु सर्वत्र विद्यमानः D. केवलं स्वप्ने (C)

स्पष्टीकरणम् : ईशः दृष्टिमात्रेण न दृश्यते, तथापि सर्वत्र वर्तते।

3. ईशः कस्य स्वरूपम् अस्ति?

- A. नश्वरः शरीरयुक्तः B. अनादि च अनन्तः
C. केवलं एकः देवता D. जीवः एव नास्ति (B)

स्पष्टीकरणम् : ईशः अनादि अनन्त च स्वरूपेण अविनाशी अस्ति।

4. ईशस्य खोजा कः प्रकारः?

- A. केवलं बाह्यः B. अंतर्मुखः च चिंतनम्
C. केवलं भौतिकः D. केवलं वैज्ञानिकः (B)

स्पष्टीकरणम् : ईशस्य खोजा अंतर्मुखतया आत्मनि चिन्तनेन भवति।

5. ईशः सर्वत्र सन्ति कथम्?

- A. कस्यचित् क्षेत्रे न सन्ति B. केवलं गृहे एव
C. सर्वत्र व्यापकः च विद्यमानः D. केवलं मन्दिरेषु (C)

स्पष्टीकरणम् : ईशः सर्वत्र व्याप्य एव सदा वर्तते।

6. अध्यायस्य मुख्योपदेशः कः?

- A. ईशः केवलं मन्दिरेषु एव सन्ति
B. ईशः सर्वत्र सन्निहितः, तस्मात् त्यागः आवश्यकः
C. ईशः सर्वत्र सन्ति, तस्य अनुभूति अन्तर्मुखेन भवेत्
D. ईशः न अस्ति (C)

स्पष्टीकरणम् : अध्यायः ईशः सर्वत्र वर्तते इति वर्णयति, अनुभूति च अन्तःकरणेन साध्यते।

7. ईशः विषयं किं प्रतिपादयति?

- A. ईशस्य गुणत्वम्
B. ईशस्य उपस्थिति सर्वत्र अस्ति
C. केवलं वस्तुनाम् पूजा
D. पापं च पुण्यं (B)

स्पष्टीकरणम् : ईशः सर्वत्र वर्तते इति विषयं अध्यायः प्रतिपादयति।

8. अध्यायः कथं ईशस्य अनुभूतिकरणं उद्घाटयति?

- A. श्रद्धया च अभ्यासेन B. केवलं शब्दैः
C. केवलं चित्रैः D. केवलं बाह्यदर्शनैः (A)

स्पष्टीकरणम् : श्रद्धया आचरणेन च ईशस्य अनुभूति सुलभा भवति।

9. ईशः कुत्र वर्तते? कथं ज्ञातव्यः?

- A. केवलं काष्ठे B. हृदये च प्राणेषु
C. केवलं मन्दिरेषु D. केवलं आकाशे (B)

स्पष्टीकरणम् : ईशः हृदये वर्तते, तस्मात् आत्मनि अन्वेषणं आवश्यकम्।

10. अध्यायस्य अन्त्ये का उपदेशः दत्तः?

- A. ईशः केवलं नाम अस्ति
B. ईशः अनुभूयते यदि अन्तर्मुखता भवेत्
C. ईशः नास्ति, केवलं भ्रामः
D. ईशः केवलं विद्वद्भ्यः ज्ञायते (B)

स्पष्टीकरणम् : अध्यायः अन्तर्मुखता एवं आत्मनि श्रद्धया ईशस्य अनुभूतिं वदति।